

23.98x33.48	31	38	עמוד	טו פה שבו ע	01/02/2013	35562228-3
בית חולים ברזילי - 80829						

מסדר חולים

קריסת מערכות

מחסור במיטות, בציוד ובכוח אדם, סחבת בירוקרטית וחולים הממתנים שעות • סיפורו של בית החולים ברזילי באשקלון הוא עדות מדכדכת למצב הרפואה הציבורית בישראל

♦ גלית עדות ♦

רוסי איבגי צוער במסדרונות הארוכים והמפותלים של בית החולים ברזילי באשקלון. אביו החולה שוכב במיטה שלפניו, נאנק מכאבים, ואיבגי מוביל אותו בדרך הממושכת מחדר המיון העמוס אל מחלקת האשפוז פנימית א'. זה לא התפקיד שלו, כמובן, אבל כל אנשי הצוות עסוקים בהובלת חולים אחרים, ואבא שלו כבר אחרי שמונה שעות מתישות במיון. "כולם פה קורסים", הוא אומר בהשלמה. "הכי פשוט לצעוק, אבל אם לא נקבל את המצב בהכנה, מה זה יעזור?".

זה היה שבוע מטורף בבתי החולים ברחבי הארץ. חדרי מיון לא עמדו בעומס הפונים, ומחלקות האשפוז דיווחו על תפוסה בלתי נתפסת. ביום שלישי נרשמו 185% תפוסה בהרסה הר הצופים, 140% בהלל יפה בחדרה ו-135% בברזילי.

חולה מונשמת שוכבת בחדר ההלם במיון. הטיפול בה כבר הסתיים, אבל עדיין לא התפנה לה מקום במחלקה. ליהי בקרמן, האחיות האחראית, חסרת אונים. היא נאלצת להורות לאחת האחיות להשיג עליה עד שיימצא עבורה מקום. "זו אחות שנחוצה לי בחוץ", היא אומרת בתסכול. חמש אלונקות עומדות מחוץ למיון, "ואין לי לאן להכניס אותן כי הכול כאן מלא, גם במסדרון", היא נאנחת. "אנחנו הרי לא סוגרים את הדלת של המיון. הלחץ והמצוקה שאנחנו מתמודדים איתם לא שוררים רק בחוץ, אפילו לא רק פעם בשבוע, אלא כל יום. אנחנו לא יכולים להעניק לחולים שלנו את הטיפול המיטבי בגלל מצוקת מקום".

18 מיטות יש בחדר המיון באשקלון, והן אמורות לשרת אוכלוסייה של כ-500 אלף איש המתגוררים בין אשדוד לבין יישובי עוטף עזה. בכל שנה פונים למיון 110 אלף איש. 300 איש

18 מיטות יש בחדר המיון באשקלון, והן אמורות לשרת אוכלוסייה של כ-500 אלף איש המתגוררים בין אשדוד ליישובי עוטף עזה. 300 איש במוצע מגיעים אליו ביום רגיל, והשבוע פקדו אותו 410 בכל יום

במוצע מגיעים אליו ביום רגיל, והשבוע פקדו אותו 410 בכל יום. "מערכת הבריאות פועלת היום במצב של אי ספיקה אקוטית", אומר לנו בצער ד"ר אלי בן ואליד, מנהל המיון.

החורף מביא איתו, כמדי שנה בשנה, זנים של שפעת שהופכים לאלימים יותר ויותר. ואלה פוגעים בעיקר בקשישים, בילדים ובחולים כרוניים, שפשוט לא מסוגלים להתמודד עם המחלות. בשעה שהמרפאות של קופות החולים אף הן נאנקות תחת הלחץ, ומוקדי הרפואה הליליים שולחים רופאים לביקור בית רק אחרי שעות ארוכות של המתנה, הפנייה למיון היא רק שאלה של זמן.

"מקום בסדר גודל כזה לא אמור לשרת אוכלוסייה גדולה כל כך, ולכן חדר המיון שלנו עובד בעודף תפוסה גם בימים רגילים", מסביר ד"ר בן ואליד. "הפעם מדובר במספרים קיצוניים במיוחד, וכולם נפגעים. חולה שמוגדר קשה מחכה שש שעות לבדיקת רופא. ואם הוחלט לאשפוז אותו הוא צריך לחכות עד שהמחלקה תהיה מסוגלת לקבל אותו. מלבד הסכנה להידבקויות אנחנו מדברים על חוסר יכולת להגיש שירותי סיעוד בסיסיים, שלא לדבר על שירות רפואי מורכב. אם אנחנו אמורים להעניק שירות לכמות גדולה יותר של חולים, ברור שכל חולה יקבל פחות".

היסטוריה של מצוקה

דלתות הברזל הכבדות שמוכילות אל פנימית א' נמצאות מול חלונות רחבים הפונים אל הנוף. באופק מבצבץ ים כחול, ולפניו המדרשאות המוריקות של הגן הלאומי שמזדקרים ממנו עמודי שיש עתיקים. אשקלון היא אחת הערים העתיקות בישראל, והיא שימשה בעבר כצומת דרכים עיקרי. היום היא הבן החורג של מרכז הארץ.

המצב המורכב של בית החולים ברזילי מספר את סיפורה של הפריפריה. רק שעה נסיעה מפרידה בין חדר המיון הגדול והמרווח של איכילוב לבין חדר המיון הקטן והמיושן של ברזילי. רק שעה וכאילו מדובר במדינה אחרת. זו אשקלון וזו הפריפריה, וכדי להגיע לכאן מתל אביב נאלצנו לחכות לרכבת שהתעכבה לא פחות מחצי שעה. התנצלות? פיצוי? הצחקתם אותנו. אם אתם רוצים להגיע לפריפריה, ועוד ברכבת, כנראה אתם לא ממש חשובים. סבלנות, סבלנות, ואל תתלוננו.

ברזילי פתח את שעריו בקיץ 1961, אחרי שנים שבהן נאלצו התושבים להיטלטל בדרך לא דרך אל מוסדות טיפול אחרים. במהלך השנים הראשונות לקיומו גדל מספר המיטות בו במהירות. אלא שבמקביל המשיכה האוכלוסייה

לגדול ונוצר צורך במענה ממשי למצוקת האשפוז. כבר בסוף שנות התשעים התקבלה החלטה ממשלתית להוסיף אגף חדש, והיא קיבלה משנה תוקף עם תחילת ירי הקסאמים לישראל ומשום שברזילי, בית החולים הקרוב ביותר ליושבי עוטף עזה, היה הראשון לטפל בנפגעי הלחימה. בית החולים חייב להיות ממוגן ירי, פסקו המומחים.

או כמובן, לפני תחילת עבודות הבנייה התגלו בשטח האתר קברים עתיקים. סגן שר הבריאות יעקב ליצמן הורה על העתקת המבנה לשטח מרוחק יותר, חלופה שעלותה נאמדה ב-130 מיליון שקל. הממשלה אישרה את המהלך ומנכ"ל משרד הבריאות התפטר בתגובה. רק לפני כשלוש שנים הורה נתניהו לשנות את ההחלטה ולהעתיק את הקברים ממקומם. עד שנמצא התקציב המתאים חלף זמן רב. "חדר המיון החדש כבר היה יכול להיות מוכן לפני חמש שנים", אומרת בקרמן. "השאלה היא מה עומד מול מה: עצמות מלפני אלפי שנים או חיי אדם".

דרך החלונות הגדולים של בית החולים אפשר לראות את הפועלים באתר. מתי יסתיימו העבודות? תלוי את מי שואלים. "בתחילת 2015", אומר לנו ד"ר חזי לוי, מנהל בית החולים. "בעוד שלוש שנים", אומר בפסימיות ד"ר בן ואליד. "בסוף 2014", מודיעה עובדת אחרת.

בינתיים כמעט חצי מיליארד שקל הושקעו כאן, סכום שבעזרתו יוקמו שתי קומות תת-קרקעיות ממוגנות ובהן 350 מיטות אשפוז לשעת חירום. גם חדר המיון החדש של בית החולים יהיה כאן, ובו 57 מיטות, פי שלושה מהקיבולת היום. בתכנון גם חדר לטיפול נמרץ ומחלקות אשפוז בקומות העליונות. רק לחדרי הניתוח לא נותר תקציב. 120 מיליון שקל חסרים. ומאיין יבוא הכסף? מתרומות.

"לצערי אני לא יכול לבסס ציוד רפואי טכנולוגי מודרני או אפילו לשרד את התשתיות ההנדסיות המיושנות בלי תורמים", אומר ד"ר לוי. "מאחר שכית החולים נמצא בפריפריה יש קושי בזמינות ובנגישות של שירותי רפואה, ויש גם קושי בגיוס תרומות, כי כולם הולכים לתל אביב לנד".

תחרות מכיוון אשדוד

החודש מציין ד"ר לוי שנה כמנהל בית החולים. בתפקידו הקודם היה ראש מינהל הרפואה במשרד הבריאות ועסק בהקצאות של מיטות ותקנים לבתי החולים בארץ במתן עדיפות לפריפריה. "ההסכם האחרון מקצה 960 מיטות ברמה הארצית", הוא מסביר, "אבל זה

10.37x7.97	2	עמוד 17	ישראל היום - כותרת	03/02/2013	35573169-9
בית חולים ברזיל - 80829					

בישראל: מכת השפעת בעיצומה

חולה נוסף אושפז במצב קשה

מכת השפעת עדיין בעיצומה: בכתי החולים בארץ מאושפזים לפחות 11 חולים מונשמים ומורדמים במצב קשה.

בבית החולים מאיר בכפר סבא מאושפז תינוק בן שנה וחצי מונשם ומורדם. התינוק סבל מאסתמה קלה, ולאחר שנדבק בשפעת מצבו הידרדר. בטיפול נמרץ מבוגרים מאושפזים עוד שתי נשים ושני גברים. ברמב"ם מאושפזים גבר בן כ"51 וגבר בשנות ה-40 לחייו, שהועבר בסוף השבוע מבית החולים בנצרת. בבילינסון מאושפז גבר בשנות ה-60 לחייו במצב קשה מאוד אך יציב. לדברי פרופ' דן ערבות, מנהל מערך לב חזה בבילינסון, "זו דוגמה למקרה שבו אדם הגיב לא טוב לשפעת ומצבו הידרדר במהירות". בסורוקה מאושפז צעיר בן 32 שנדבק בשפעת חזירים. בברזילי נרשם שיפור במצבם של ילדה ועוד שני חולים מבוגרים. באיכילוב מאושפזים שלושה חולים.

מיטל יסעור בית-אור

26.65x34.08	32	38	עמוד	טוֹפֵה שְׁבוּעַ	01/02/2013	35562235-1
בית חולים ברזילי - 80829						

ד"ר לוי. "קושי בגיוס תרומות"

צילום: ארז מור

בית החולים ברזילי, השבוע. "חדר המיון החדש היה יכול להיות מוכן לפני חמש שנים"

נדמה שכולם עכשיו מאוחדים סביב המצוקה, וברור שהישועה לא תגיע גם אם תעלה מבית החולים קול צעקה. "יש הבנה לקושי", מסכימה אבוטכול. "חולה הוא אדם חלש והצעקה שלו לא תישמע".

אמנם לאבא של יוסי איבגי נמצא מקום בחדר, אבל במסדרון של מחלקה פנימית א' ניצבת שורה ארוכה של מיטות המאוכלסות בעיקר בקשישים. 45 מיטות יש כאן בימים כתיקונם. היום שוכבים פה 66 חולים, ואם יגיע עוד אחד לא יימצא לו מקום.

אנחנו מלווים את סנדרה אבוטכול, האחות האחראית של המחלקה, לחדר הצוות. שעת צהריים מאוחרת עכשיו, והיא לא אכלה כל היום. כאן, רחוק מהחולים שזקוקים לתשומת הלב התמידית שלה, היא מרשה לעצמה לתת דרוו לתסכולים. "הזקנה במסדרון גרה אצלנו", היא אומרת. "עוד כ-99' ברק אמר שהוא יוציא אותה, אבל הוא במגדלי אקירוב והיא עדיין כאן. נכון, יש ממדי בריאות טובים במדינה, אבל החולים נמצאים כאן ושלא יהיו לאף אחד ציפיות. אנחנו עובדים בלחץ ובעומס ומשתדלים לעבוד נכון, אבל זה טיפול טכני, וחולה לא זקוק רק לאנטיביוטיקה, אלא גם ליחס חם ולמילה טובה".

שקט בפנימית א'. כאן לא תמצאו בני משפחה שזועמים שלא ניגשו ליקיריהם בזמן.

לא עונה על כל הדרישות של המערכת, שצמאה לעוד מיטות, כוח אדם ותשתיות".

הפעם, מהצד השני של המתרס, הוא נתון בהתמודדות יומיומית: עם העומס, עם הקושי לגייס כוח אדם איכותי ובעיקר עם בית החולים החדש שהולך להיבנות באשדוד. הוא יוקם בידי חברת אסותא, יפעל באופן ציבורי אבל יעניק שירותי רפואה פרטיים בהיקף של עד 25% מהפעילות. עלות בנייתו 650 מיליון שקל, והוא צפוי להתחיל את פעילותו בעוד כחמש שנים.

בית החולים באשדוד יפחית מהעומס בברזילי, אבל ד"ר לוי מתקומם על העובדה שהוא קיבל אישור לפעול במתכונת שר"פ, שתסייע לו למשוך רופאים ואחיות מצטיינים. "כבר עכשיו אנחנו מתמודדים מול בתי חולים גדולים שמנסים לפתוח את המצטיינים שלנו, ועושים כל שביכולתנו להעניק תמריצים כדי שישארו כאן אנשים איכותיים", אומר ד"ר לוי. "אנחנו ניאלץ להילחם בהחלטת המדינה כדי למשוך אלינו עובדים".

אם נודה באמת המלחמות הללו לא מעניינות את החולים. ובצדק. הם רוצים טיפול. הנה,

"הזקנה במסדרון גרה אצלנו. ברק אמר שהוא יוציא אותה, אבל הוא במגדלי אקירוב והיא עדיין כאן. אנחנו עובדים בלחץ ובעומס ומשתדלים לעבוד נכון, אבל זה רק טיפול טכני, וחולה לא זקוק רק לאנטיביוטיקה, אלא גם ליחס"